

provincie
GELDERLAND

ONTWERPBESLUIT NATUURBESCHERMINGSWET 1998 VAN GEDEPUTEERDE STATEN
VAN GELDERLAND

Datum besluit : 30 juni 2015
Onderwerp : Natuurbeschermingswet 1998 – 2015-005978 - gemeente Ede
Activiteit : aanleg van heideverbindingen in het Nationale Park in de gemeente Ede
Verlenen/weigeren : verlenen vergunning

Aanvrager : Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe
Zaaknummer : 2015-005978

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe, hierna te noemen aanvrager, van 15 april 2015 om een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, hierna de Nbw 1998.

Aanvraag en procesverloop

De aanvraag omvat de aanleg van heideverbindingen en is gelegen in het Natura 2000-gebied Veluwe.

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende stukken gebruikt:

- Aanvraagformulier Natuurbeschermingswet 1998, getekend op 13 april 2015;
- Bosgroep, Midden Nederland, *Heideverbindingen Nationaal Park de Hoge Veluwe, effecten op Natura 2000 habitattypen en –soorten*, 9 april 2015;
- Bosgroep, Midden Nederland, *Aanvullende memo aanvraag NB-wet vergunning realisatie heidecorridors binnen het Nationale Park de Hoge Veluwe*, mei 2015;

Op 21 mei 2015 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij bij brief van 12 mei 2015 hebben verzocht.

Op deze vergunningaanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

Instandhoudingsdoelstellingen

De instandhoudingsdoelstellingen van het voor deze aanvraag relevante Natura 2000-gebied zijn vermeld in bijlage 1.

Activiteit waarvoor vergunning wordt aangevraagd

“Het Nationale Park de Hoge Veluwe heeft het voornemen om een aantal heideverbindingen aan te leggen. De grootste verbinding (Plijmen) ligt ten oosten van Otterlo; twee kleinere verbindingen (Zinkgat en Vliegveld) liggen ten westen van vliegveld Deelen.”

“De totale oppervlakte van de heideverbindingen na inrichting bedraagt circa 88 ha. Hiervoor zal circa 60 ha bos worden omgevormd naar lage vegetatie (vooral heide en zandige, grazige plekken). De breedte van de verbinding ligt tussen de 50 en 100 meter of meer. In de verbindingzone zijn ook een groot aantal bestaande heideterreintjes en open plekken opgenomen (met een oppervlakte van ruim 28 ha).”

“Voor het inrichten van de heideverbindingen zijn de volgende werkzaamheden nodig.

- 1. Uitzetten van de buitenbegrenzing en de te handhaven elementen, zoals bijzondere bomen (eikenstoof, vliegden, horstboom), jonge Jeneverbes, mierenhopen, zandige plekken etc. Maar ook de steenmeelplots en de transportroutes voor afvoer van hout en plagsel.*
- 2. Vellen van het bos en afvoer van al het houtig materiaal.*
- 3. Klepelen, indien er niet tussen de stobben door geplagd kan worden. In het oude vliegdennenbos wordt niet geklepeld.*
- 4. Plaggen van de voedselrijke bovengrond of stukjes Grijs kronkelsteeltje. Hierbij worden gespaard: Struikhei, bosbes en andere te handhaven elementen zoals aangegeven bij 1. De stobben worden niet gerooid of uitgefreesd; deze zijn van belang als broedplaats, uitkijkplaats of dood hout.*
- 5. Afvoer en verwerking plagsel.*
- 6. Opbrengen van steenmeel.*

7. Nazorg; zoals het afwerken van de transportroutes en verwijderen rijplaten, borden etc.”.

“Nadat het bos is gekapt en een deel van de strooisellaag is afgevoerd, zal het open gebied zich ontwikkelen als Droge heide met overgangen naar Stuifzandheide en open zandplekken. De bestaande bosbes wordt zoveel mogelijk gespaard. De bosranden worden open gekapt, waardoor meer randlengte en afwisseling ontstaat.

Door de robuuste opzet van de heideverbindingen, kan er binnen het gevelde gebied een “natuurlijke ontwikkeling” plaats vinden zonder dat het gebied direct weer dicht groeit. Er ontstaat een grote afwisseling in milieus waardoor veel verschillende soorten flora en fauna zich kunnen vestigen en/of uitbreiden.”

Planning

In de zomer van 2015 na het broedseizoen wordt begonnen met het vellingswerk. Indien mogelijk wordt direct het plagwerk uitgevoerd inclusief het opbrengen van steenmeel. Tussen half augustus en 1 maart zal het werk worden uitgevoerd, waarbij de heideverbinding De Plijmen eerst wordt opgepakt en vervolgens in 2016 de andere twee verbindingen (Deelen en Zinkgat).

In de aanvraag beschreven natuurwaarden

“Het bos dat wordt gekapt, bestaat voor een groot deel uit bos van Grove den, met zowel jonge opstanden van circa 40 jaar oud als oudere open opstanden van circa 80 jaar. Een deel van het bos is oorspronkelijk aangeplant, maar het merendeel bestaat uit spontaan bos (volgelopen heide). De onderbegroeiing bestaat uit Blauwe bosbes, Struikhei, Bochtige smele en andere grazige soorten en mossen en soms open stukjes zand (met of zonder Buntgras en Grijs kronkelsteeltje). Pleksgewijs komen Zomereik (soms heel oude stoven), berk of incidenteel Beuk voor.

De verbindingzones door het Otterlose Bos bestaan uit Grove den en Zomereik (voormalig hakhout en opgaande eiken) met grote plekken Blauwe bosbes en een deel met Pijpenstrootje.

In het gehele gebied komen struiken en/of zaadbomen voor van Amerikaanse vogelkers.

Op de topografische kaart is te zien dat de verbindingzone aansluit bij een aantal bestaande heideterreintjes. Deze zijn begroeid met Struikhei, Blauwe en Rode Bosbes met allerlei overgangen naar Buntgras en open zand. Er komen onder andere Kruip- en Stekelbrem en Borstelgras voor. Daarnaast zijn Zandhagedis, Rugstreeppad, Levendbarende hagedis regelmatig gezien, evenals de heivlinder. Op de hei komen solitaire bomen (Zomereik en Grove den) voor en soms veel opslag van berk of Grove den.

Het Jeneverbesstruweel bestaat uit een groot aantal Jeneverbessen met daartussen een dichte viltige mat met mossen zonder verjonging. In het Grove dennenbos aan de zuidzijde komen een aantal zaailingen van Jeneverbes voor, circa 35 stuks.”

Habitattypen

“De om te vormen bossen behoren op dit moment niet tot een habitatype. In het Otterlose Bos komt het habitatype Oude eikenbossen wel (dicht) in de buurt van het ingetekende tracé voor, maar bij het uitzetten van de begrenzing in het veld wordt de verbindingzone buiten het habitatype gehouden.”

Broedvogels

In het Nationale Park de Hoge Veluwe wordt de Zwarte Specht veelvuldig waargenomen, ook op plekken in het te kappen bos. Omdat het te kappen bos een regulier beheer kent dat deels gericht is op houtproductie is het aandeel dood hout en daarmee het voedselaanbod voor de Zwarte specht beperkt.

Het te kappen bos is leefgebied voor de Wespindief

In de aanvraag beschreven relevante factoren

Verlies van habitat en verlies draagkracht van leefgebied zijn beschreven in de aanvraag.

In de aanvraag beschreven negatieve effecten van de gevraagde activiteiten

Habitattypen

"Na vellen en gedeeltelijk plaggen van de voedselrijke bovengrond zal een uitbreiding plaats vinden van de volgende habitattypen:

H2310 – Stuiyzandheide met struikheide

H2330 - Zandverstuiving

H5130 – Jeneverbesstruwelen

H6230 – Heischrale graslanden"

Broedvogels

"Bij de realisatie van de heideverbindingen worden bomen gekapt. Het verdwijnen van bomen kan leiden tot verlies aan draagkracht van foerageergebied voor de Zwarte Specht. Bij het kappen van bomen worden horstbomen van de Zwarte Specht gespaard

Om de draagkracht te behouden vindt een kwaliteitsverbetering van het leefgebied plaats doordat het leefgebied van bosmieren die dienen als voedselbron voor de Zwarte Specht wordt vergroot." Daarnaast wordt de kwaliteit van het leefgebied van de Zwarte Specht verbeterd door dood hout te laten staan en liggen,

"De realisatie van de heideverbindingen leiden enerzijds tot verlies aan draagkracht doordat het aantal bomen verminderd, anderzijds is er kwaliteitsverbetering van het leefgebied door vergroting van het voedselaanbod.

Per saldo leidt de realisatie van de heideverbindingen niet tot een negatief effect op het leefgebied van de Zwarte Specht."

Door het aanleggen van de corridors wordt het gebied geschikter als foerageergebied voor de Wespandief, omdat er meer randlengte en afwisseling ontstaat.

Het leefgebied van de Wespandief wordt niet negatief beïnvloed.

Voor de Nachtzwaluw heeft de toekomstige heideverbinding een positief effect, omdat de heideverbinding geschikt wordt als broedbiotoop.

In de passende beoordeling beschreven significante effecten van de gevraagde activiteiten

Significante negatieve effecten zijn niet te verwachten door het aanleggen van de heideverbindingen.

In de aanvraag voorgestelde mitigerende maatregelen

Mitigerende maatregelen worden niet voorgesteld.

In de aanvraag voorgestelde passende maatregelen

Bij de uitvoering worden de bestaande open terreinen die grenzen aan het te vellen bos, zoals heideterreinen, open zandige delen, Jeneverbesstruwelen en korstmosvlaktes, geheel ontzien. In het te vellen bos, worden mooie vliegdennen, loofbomen, Jeneverbessen, mierenhopen en horstbomen gespaard als deze aanwezig zijn.

Realisatie van de verbindingzone leidt tot meer dood hout doordat bij de uitvoering een deel van de te vellen bomen blijven liggen en de stobben grotendeels blijven zitten. Een aantal van de te verwijderen bomen zullen op kniehoogte worden geveld. De toename van dood hout zal leiden tot meer keverlarven van boktorren en andere houtbewonende insecten binnen het

leefgebied van de Zwarte Specht, waarmee het voedsel aanbod voor de Zwarte Specht wordt vergroot en er sprake is van kwaliteitsverbetering van het leefgebied.

De aannemer en al het uitvoerend personeel krijgen instructie met betrekking tot de ecologische waarden in het terrein en hoe hiermee om te gaan.

Cumulatieve effecten

Negatieve significante effecten worden niet veroorzaakt door de aanleg van de heideverbindingen. Cumulatieve effecten zijn niet aan de orde.

Beoordeling van de effecten van de aanvraag op de instandhoudingsdoelstellingen

Naar ons oordeel is het te kappen bos niet optimaal geschikt voor de Zwarte specht. Het hoofdvoedsel voor de Zwarte specht bestaat uit boktorlarven die zich bevinden in dood hout. Door de afwezigheid van veel dode bomen is er weinig voedselaanbod. Doordat bij de aanleg en het beheer van de verbindingzone het aandeel dood hout toeneemt, leidt realisatie van de verbindingzone niet tot vermindering van de draagkracht voor de Zwarte specht. Het laten liggen van dood hout en het laten staan van stobben zorgt voor meer leefgebieden voor houtbewonende insecten. Het realiseren van de verbindingzone leidt bovendien tot een verbetering van het leefgebied voor de bosmier doordat er meer bosranden ontstaan. Naast keverlarven is de bosmier een belangrijke voedselbron voor de Zwarte specht.

Met de voorgenomen maatregelen worden heideterreinen met elkaar verbonden. Hiermee wordt voorzien in de kwaliteitsverbetering voor heideterreinen, waarmee wordt bijgedragen aan de doelen van het Natura 2000-gebied. Dit is ook als maatregel in het concept-beheerplan opgenomen.

Wij onderschrijven de conclusie in de aanvraag dat er geen sprake is van significant negatieve effecten. Tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden is er bijna geen sprake van verstoring. De werkzaamheden zorgen voor een positief effect op het leefgebied van de Nachtzwaluw.

Niet gebleken is dat er belangen aan de orde zijn zoals vermeld in artikel 19e sub c die in strijd zijn met verlening van de gevraagde vergunning.

Conclusie

Wij hebben op basis van de ecologische beoordeling de zekerheid verkregen dat de aangevraagde activiteit niet leidt tot significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied Veluwe. Nu tevens de belangen zoals vermeld in artikel 19 e sub c Nbw 1998 niet aan de orde zijn, kan de vergunning worden verleend.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Gelderland:
Gelet op artikelen 16, 43 en 19d en e van de Nbw 1998;

HEBBEN BESLOTEN

Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe een vergunning conform de beschrijving in de aanvraag te **verlenen** onder het volgende voorschrift:

1. Het te kappen bos wordt begrensd buiten de habitattypen, die als instandhoudingsdoelen van de Veluwe zijn aangewezen. Zie hiervoor de kaart in bijlage 3.

2. De inrichtingswerkzaamheden mogen slechts worden uitgevoerd in de periode half augustus t/m februari.
3. De werkzaamheden dienen onder ecologische begeleiding, dat wil zeggen een ter zake deskundige¹, te worden uitgevoerd.
4. Uiterlijk twee weken voordat met de uitvoering van het project wordt gestart moet een melding worden gedaan door wie de ecologische begeleiding wordt uitgevoerd aan de Provincie Gelderland via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer.
5. Meer dood hout wordt gerealiseerd door bij de uitvoering een deel van de te vellen bomen te laten liggen en de stobben grotendeels te laten zitten. Daarnaast zal een deel van de te verwijderen bomen op kniehoogte worden geveld.
6. Binnen twee weken na realisering van de het project dient een gereedmelding te worden gedaan aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

N.B. Wij wijzen u er op dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet en regelgeving.

Zienswijzen

Gedurende de periode van terinzagelegging kunnen belanghebbenden schriftelijk of mondeling zienswijzen over het ontwerpbesluit naar voren brengen. Ingediende zienswijzen worden met het uiteindelijke besluit en de bijbehorende stukken ter inzage gelegd.

Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem, of aan post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer dat op de eerste bladzijde van het ontwerpbesluit staat vermeld. Voor een mondelinge zienswijze of toelichting over het ontwerpbesluit kan contact worden opgenomen met het Provincieloket (telefoonnummer (026) 359 99 99).

Wij maken u erop attent dat alleen beroep tegen het uiteindelijke besluit kan worden ingediend als de indiener ook een zienswijze heeft ingebracht tegen het ontwerpbesluit en men belanghebbende is.

De periode van terinzagelegging staat vermeld op de kennisgeving welke wordt toegezonden met dit ontwerpbesluit en is in te zien via internet: www.gelderland.nl>actueel>bekendmakingen.

Arnhem, 30 juni 2015

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

bijlagen:

- Bijlage 1: Instandhoudingsdoelstellingen
- Bijlage 2: Kaart locaties van aan te leggen heideverbindingen
- Bijlage 3: Habitattypen in Nationaal Park de Hoge Veluwe

BIJLAGE 1

Instandhoudingsdoelstellingen van het voor deze aanvraag relevante Natura 2000-gebied

Veluwe

Aanwijzing en aanmelding

Het gebied Veluwe is op 26 juni 2014 definitief aangewezen als Habitatrichtlijngebied. De aanwijzing als Beschermde natuurmonument van de Leemputten bij Staverden en het Mosterdveen is hiermee van rechtswege komen te vervallen.

De Veluwe is op 24 maart 2000 aangewezen als Vogelrichtlijngebied. In 2003 is de Veluwe aangemeld als Habitatrichtlijngebied bij de Europese Commissie. Op 7 december 2004 heeft de Europese Commissie de communautaire lijst vastgesteld op basis waarvan Nederland het gebied moet aanwijzen.

Natura 2000-doelen

Algemene doelen (Bron: Aanwijzingsbesluit Veluwe)

Behoud en indien van toepassing herstel van:

- de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 1 Instandhoudingsdoelstellingen (Bron: Aanwijzingsbesluit Veluwe)

(= behoudsdoelstelling; > ontwikkelingsdoelstelling)

Habitattypen	Doelstelling verspreiding	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H2310 Stufzandheiden met struikhei	=	>	>
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	=	=	=
H2330 Zandverstuivingen	=	>	>
H3130 Zwakgebufferde vennen	=	=	=
H3160 Zure vennen	=	=	>
H3260A Beken met waterplanten	>	>	>
H4010A Vochtige heiden op zandgronden	=	>	>
H4030 Droge heiden	=	>	>
H5130 Jeneverbesstruwelen	=	=	>
H6230 Heischrale graslanden ¹		>	>
H6410 Blauwgraslanden		>	>
H7110B Actief hoogveen ¹	=	>	>
H7140 Overgangs en trilvenen		=	=
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen		>	>
H7230 Kalkmoerassen		=	=

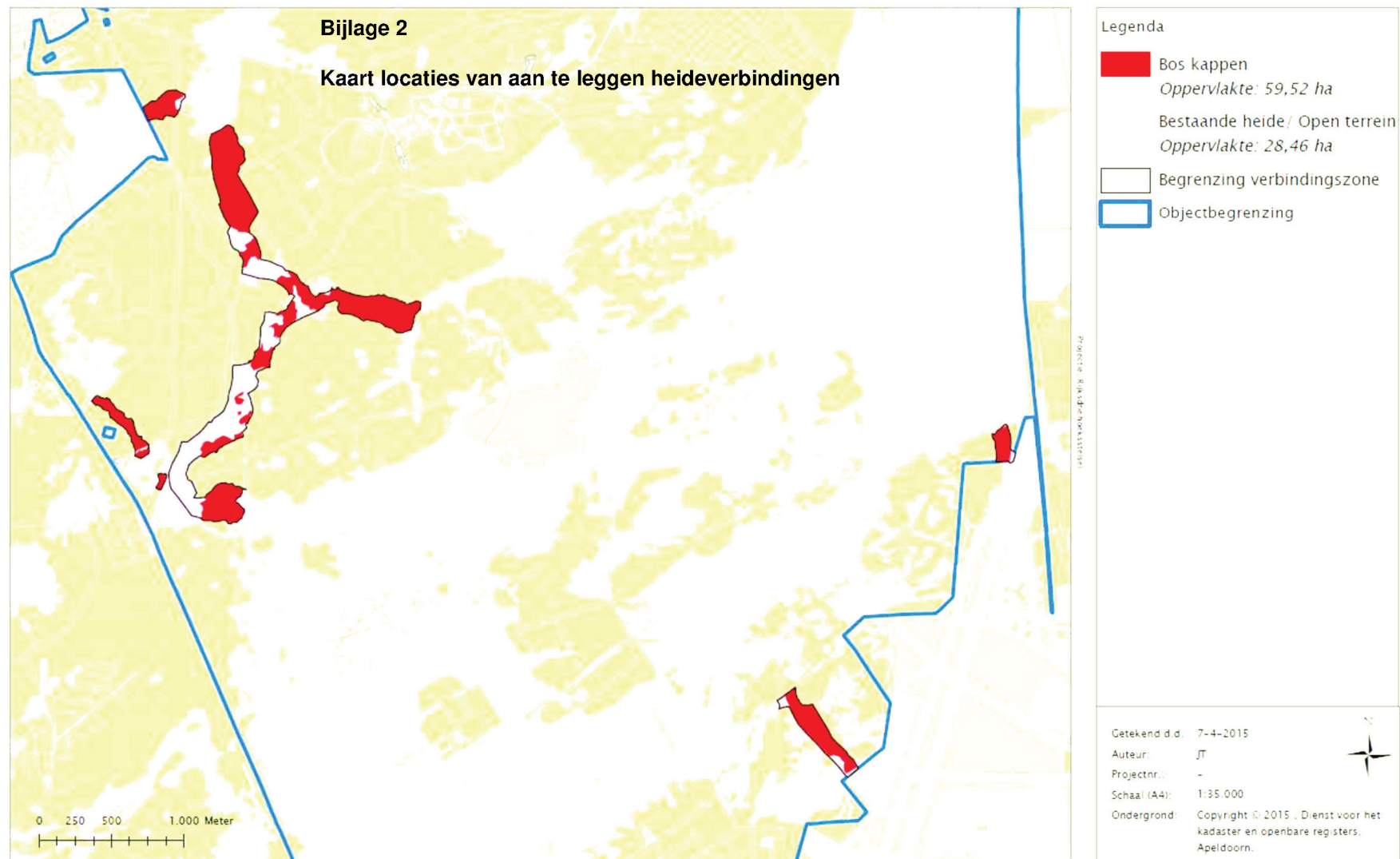
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst		>	>
H9190 Oude eikenbossen		>	>
H91E0C Beekbegeleidende alluviale bossen ¹		=	>

¹Prioritair habitatype

Soorten	<i>Doelstelling verspreiding leefgebied</i>	<i>Doelstelling omvang leefgebied</i>	<i>Doelstelling kwaliteit leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
H1042 Gevlekte witsnuitlibel	>	>	>	>
H1083 Vliegend hert	>	>	>	>
H1096 Beekprik	>	>	>	>
H1163 Rivierdonderpad		>	=	>
H1166 Kamsalamander	=	=	=	=
H1813 Meervleermuis		=	=	=
H1831 Drijvende waterweegbree	=	=	=	=

Broedvogels	<i>Doelstelling omvang leefgebied</i>	<i>Doelstelling kwaliteit leefgebied</i>	<i>Omvang populatie van "x" paren</i>
A072 Wespandief	=	=	100
A224 Nachtzwaluw	=	=	610
A229 IJsvogel	=	=	30
A233 Draaihals	>	>	hervestiging
A236 Zwarte specht	=	=	400
A246 Boomleeuwerik	=	=	2400
A255 Duinpieper	>	>	hervestiging
A276 Roodborsttapuit	=	=	1100
A277 Tapuit	>	>	100
A338 Grauwe klauwier	>	>	40

Heideverbindingen Nationaal Park de Hoge Veluwe

provincie GELDERLAND

Habitattypen op de Veluwe in NPHV

Legenda

Kaarten van provincie Gelderland

- H2310, Stufzandheiden met struik
- H2320, Binnenlandse kraaiheidegrasland
- H2330, Zandverstuivingen
- H3130, Zwaalgebufferde vennen
- H3140, Kranswielwateren
- H3150, Meren met krabbenscheer
- H3160, Zure vennen
- H3260A, Beken en rivieren met wat (wateranonië)
- H3260B, Beken en rivieren met wat (fonteinruide)
- H3270, Sikkige rivieroever
- H4010A, Vochtige heiden (hogere)
- H4030, Droge heiden
- H5130, Jeneverbesstruiken
- H6120, Stroomdalgraslanden
- H6230, Heischrale graslanden
- H6410, Blauwgraslanden
- H6430A, Ruigten en zomen (moers)
- H6430B, Ruigten en zomen (harig)
- H6430C, Ruigten en zomen (droge)
- H6510A, Glanshaver- en vossensta (glanshaver)
- H6510B, Glanshaver- en vossensta (vossensta)
- H7110A, Actieve hoogvenen (hoog)
- H7110B, Actieve hoogvenen (heide)
- H9120, Beuken-eikenbossen met hui
- H9160A, Eiken-haagbeukenbossen...
- H9190, Oude eikenbossen
- H91D0, Hoogveenbossen
- H91E0A, Vochtige alluviale bossen...
- H91E0B, Vochtige alluviale bossen...
- H91E0C, Vochtige alluviale bossen...
- H91F0, Droge hardhoutbossen

Datum: 22-05-2015

